

„SOKSZÍNŰ EURÓPA: ILLÚZIÓ VAGY VALÓSÁG”

A fenti címel konferencia volt Jászberényben az európai kisebbségek hagyományos kultúrájáról, 1998. július 27 – augusztus 2-ig. A következőkben ennek ajánlását tesszük közzé.

AJÁNLÁS

Mi, az Európai Folklór Központ résztvevői köszönetünket fejezzük ki az UNESCO-nak, a C.I.O.F. F-nak, a Magyar Művelődési és Közoktatási Minisztériumnak (Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium), a Magyar Művelődési Intézetnek, a Magyar Néprajzi Társaságnak és minden rendező illetve támogató szervnek anyagi és intellektuális segítségéért, hogy ez a rendezvény létrejöhetett.

Fölszerve, hogy az európai etnikai, vallási, nyelvi kisebbségek hagyományos kultúrája veszélyben van az általános globalizáció és az európai kultúra kommercializálódásának jelenlegi tendenciái miatt; elismerve e jelenségek pozitív hatásait is, megfontolva a tény, hogy a nemzeti és nemzetközi keretekben jelenleg folyó intézkedések hatékonysága a kisebbségi kultúrák védelmére tekintetében nem megfelelő,

megjegyezve, hogy az UNESCO jelenleg folyó programjaiban a hagyományos szellemi kultúra elemei nem kapják meg ugyanazt a védelmet, amit a történelmi műemlékek és a természetvédelmi területek (pedig ezek a kisebbségek kulturális identitásának alappillérei),

megértve, hogy a nemzetközi összefogás hatékonyan segíthetne ebben a helyzetben,

meggondolva, hogy a fiatal szakembereknek nagy szerepük lehet a helyzet megváltoztatásában a jövőben, javasoljuk

1. a kormányzati szerveknek és önkormányzatoknak
- a. hogy a kisebbségi kultúrák ugyanolyan figyelemben részesüljenek, mint a többségi népek kultúrája, ezen belül megkülönböztetett bánásmódban részesüljenek a különösen veszélyeztetett (szórvány és töredék) közösségek szülőföldjükön vagy azon kívül, a pozitív diszkrimináció elvén, amelyet az ENSZ „Affirmatív action” c. határozata fogalmaz meg,

- b. hogy az európai kisebbségek képviselőit résztvevőként hívják meg azokba a bizottságokba és testületekbe, ahol az európai kultúra kérdéseiről döntenek,

- c. hogy a kormányzati szervek tegyék hozzáférhetővé az UNESCO megfelelő programjairól szóló információkat a hagyományos kultúrák gyakorlói és kutatói számára,

2. az UNESCO, az Európa Tanács, az Európai Bizottság és más kormányközi szervek számára,

- a. hogy bátorítsák a tagállamokat a kisebbségek hagyományos kultúrájának fokozott védelmére, a kultúra megőrzéséhez szükséges ökológiai feltételek biztosítását is beleértve,

- b. hogy egy általános útmutató készüljön a hagyományos kultúrák leírásával, megfelelő védelemre való jelölésével és védelmének módjával kapcsolatban, amely vonatkozna a hagyományos kultúra alkotta környezeti kincsek, a folklórral kapcsolatos dokumentumok és az élő néphagyomány (nyelv, népzene, néptánc, színjátszás, népi játék, népköltészet, népszokások, népi hiedelmek) védelmére egyaránt,

3. oktatási, kulturális társadalmi szervezetek, kutatóhelyek és az Európai Folklór számára

- a. hogy tevőlegesen vegyenek részt azokban a nemzeti bizottságokban, amelyek javaslatokat tesznek az UNESCO „A szóbeli és hagyományos kultúra remekei” elnevezésű és az „Élő emberi kincsek” elnevezésű programjai számára nemzetközi védelem céljából,

- b. hogy a hagyományos kultúrák kutatásával, megőrzésével és terjesztésével kapcsolatos etikai kódexet tegyék hozzáférhetővé az érdekeltek számára,

- c. hogy oktatási programokat indítsanak a fiatal szakemberek számára a hagyományos kultúrák védelméről és mai felhasználásának módjáról, alkalmazva az Internet modern lehetőségeit is,

- d. a kisebbségek hagyományos kultúrája több figyelmet kapjon a közoktatásban, a közművelődésben, a médiában, különösen az adott kisebbség anyanyelvén.

